

Hvem ejer 1.700 danske kirker?

Offentliggjort 30.03.11 kl. 08:12

Kilde: Kristeligt Dagblad

Det er uklart, hvem der har ansvaret for at vedligeholde alle de danske middelalderkirker.

Ud over det danske landskab ligger omkring 1700 middelalderkirker og lyser op i en grad, der har gjort gudshusene til vores nationale klenodier, og alle sætter pris på deres uvurderlige kulturværdier.

Men hvem ejer dem? Det vil provsten i Salling Provsti i det nordvestlige Jylland gerne vide. Her er man velsignet med 32 middelalderkirker, men menighederne er efterhånden skrumpet så meget ind, at der ikke er råd til at vedligeholde alle kirkerne.

"Jeg tror, at mange i menighedsrådene taler om, hvad man skal stille op med middelalderkirkerne, men ikke offentligt," siger provst Susan Aaen. Det skriver Kristeligt Dagblad.

Intet klart svar

En konkret handlingsplan, der kunne spare provstiet for nogle kærkomne penge på vedligeholdelsesbudgettet, rejser spørgsmålet om det præcise ejerskab til middelalderkirkerne. Til det siger informationskonsulent i Kirkeministeriet Jørgen Engmark:

"Det er et af de spørgsmål, der i dag ikke er noget klokkeklart svar på. Spørgsmålet har været diskuteret gennem tiden, men mig bekendt er der ingen, som har draget en endelig konklusion. Men langt de fleste middelalderkirker er selvejende, og brugsretten er overgivet til menighedsrådets bestyrelse, som har det fulde ansvar for, at kirkerne bliver vedligeholdt," siger Jørgen Engmark.

Der eksisterer ingen skøder på de gamle kirker, som kan fastslå ejerskabet præcist.

"Det har gennem historien været diskuteret, hvilken ret staten har over bygningerne og inventaret, men ejerskabet er i dag fortsat et uafklaret juridisk spørgsmål," siger Jørgen Engmark, som peger på, at der omkring middelalderkirkerne ville opstå en særdeles interessant situation, hvis kirke og stat skulle gå hen at blive skilt i Danmark.

Hvem passer lukkede kirker?

På Nationalmuseet kan man heller ikke give et klart svar på, hvem der ejer middelalderkirkerne.

"Derfor går vores bekymring på, at man begynder at lukke middelalderkirkerne, som i dag bliver passet vældig godt af menighedsrådet gennem den kirkelige lovgivning. Men hvis kirken lukkes, hvem skal så sikre kirken fremover? Det kan måske kun en politisk beslutning gøre," siger museumsinspektør Nils Engberg, der har speciale i middelalderkirker.

Hvis man forestiller sig, at folkekirkens økonomi og kirkerne hænger sammen med staten som bestyrer, er man galt afmarcheret, påpeger kirkeretsekspert Jørgen Stenbæk.

"Man kan i dag ikke give et klart svar på, hvem der ejer middelalderkirkerne, ud over at de er selvejende, og at menighedsrådet på nuværende tidspunkt har ansvaret for deres vedligeholdelse. Man kan heller ikke sige, at de er statens ejendom, selvom staten også har et ansvar for vedligeholdelsen," siger Jørgen Stenbæk.

"Man har i Økonomiministeriet tidligere slået fast, at kirkebygninger og inventar i folkekirken ikke 'omsættes'. Det betyder, at kirkerne ikke umiddelbart kan sælges," siger Jørgen Stenbæk og peger på, at middelalderkirkernes skæbne i sidste ende er et kirkepolitisk spørgsmål.